

معاونت پژوهش و فناوری

دستورالعمل اجرایی فرصت مطالعاتی اعضای هیأت علمی دانشگاه در جامعه و صنعت

این دستورالعمل در راستای حفظ انسجام و تسهیل فرآیندها در اجرای شیوهنامه فرصت مطالعاتی در جامعه و صنعت و به منظور برقراری ارتباط قوی و منسجم میان دانشگاه با بخش‌های جامعه و صنعت در همه حوزه‌های علمی، براساس شیوهنامه فرصت مطالعاتی اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی در جامعه و صنعت مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مورخه ۱۳۹۷/۷/۱۶ به شرح ذیل تنظیم می‌گردد.

ماده ۱. تعاریف و اختصارات

وزارت عتف: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

هیأت علمی: اعضای هیأت علمی تمام‌وقت دانشگاه

مؤسسه: دانشگاه شهید مدنی آذربایجان

صنعت: سازمان دولتی یا غیردولتی فعال در بخش‌های آموزشی، تربیتی، اجتماعی، اقتصادی، صنعتی، تجاری و پژوهشی

واحد عملیاتی: بنگاه‌ها یا سازمان‌های فرهنگی و صنعتی، واحدهای پژوهش و توسعه، اقتصادی یا خدماتی دولتی یا غیردولتی که متقاضی حضور هیأت علمی در زمینه تخصصی خاص در واحد خویش هستند.

فرصت مطالعاتی: دوره حضور عضو هیأت علمی واجد شرایط مؤسسه است که در مدتی معین در واحد عملیاتی به پژوهش و مطالعه می‌پردازد.

ماده ۲. اهداف

۱-۲. کمک به افزایش شناخت اعضای هیأت علمی دانشگاه از فضای کار واقعی در جامعه و صنعت

۲-۲. گسترش همکاری‌های پایدار علمی و پژوهشی بین دانشگاه و واحد عملیاتی

۳-۲. استفاده مفید و مؤثر از امکانات، آزمایشگاه‌ها و تجهیزات واحدهای عملیاتی

۴-۲. جهت‌دهی به پژوهش‌های دانشگاه و پایان‌نامه‌های کاربردی مورد نیاز جامعه و صنعت

۵-۲. مشارکت اساتید دانشگاه در سیاست‌گذاری و تعریف طرح برای اصلاح فرایندها و محصولات و توسعه پایدار اقتصادی کشور

۶-۲. شناسایی فناوری‌های مورد نیاز و طرح پیشنهادی برای تدوین یا انتقال فناوری به واحدهای عملیاتی

ماده ۳. شرایط اجرای دوره فرصت مطالعاتی

۱-۳. درخواست عضو هیأت علمی به همراه برنامه مطالعاتی بر اساس مدارک لازم به شرح ذیل:

الف) فرم تقاضای گذراندن دوره فرصت مطالعاتی

ب) فرم پیشنهاد طرح

ج) نامه پذیرش واحد عملیاتی

د) آخرین حکم کارگزینی

۳-۲. بررسی و تأیید درخواست عضو هیأت علمی به ترتیب در شورای گروه و دانشکده با در نظر گرفتن موارد ذیل:

الف) واحدهای عملیاتی دولتی یا غیردولتی هستند و وظایف و فعالیت‌های اعلام شده برای اجرای فرصت مطالعاتی باید علمی، پژوهشی و فناورانه باشد و دانشکده، انطباق آن با نیازهای بخش مربوطه و تخصص عضو هیأت علمی را تأیید کند.

بنگاه‌ها و سازمان‌های غیردولتی بایستی دارای حداقل یکی از شرایط ذیل باشد:

۱ - داشتن مجوز دانش‌بنیان از معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری

۲ - شرکت سهامی عام

۳ - شرکت سهامی خاص یا با مسئولیت محدود با سابقه فعالیت بیش از ۵ سال با تأیید شورای پژوهش و فناوری دانشگاه

۴ - مرتبط بودن فعالیت‌های شرکت با تخصص متقاضی فرصت مطالعاتی با تأیید گروه و دانشکده

ب) واحد عملیاتی بایستی با سابقه و حداقل در دو سال اخیر فعال بوده و روند اجرایی/تولیدی/تحقیقی مؤثر و رو به رشدی در آن مشاهده گردد.

ج) عضو هیأت علمی نباید عضو هیأت مدیره واحد عملیاتی باشد.

د) برای دارندگان پست‌های اجرایی در داخل دانشگاه استفاده از فرصت مطالعاتی پاره‌وقت بلامانع است.

ه) دانشکده باید تکالیف عضو هیأت علمی را در قبال گروه و دانشکده در شرایط غیبت یا حضور و یا نیمه‌وقت بودن به‌روشنی مشخص کند.

همچنین چگونگی هدایت دانشجویان تعهد شده و روش تدریس توافق شده اعلام شود.

۳-۳. ارسال پیشنهاد طرح و سایر مدارک به معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه

۳-۴. صدور حکم مأموریت توسط ریاست دانشگاه و معرفی عضو هیأت علمی به واحد عملیاتی توسط معاونت پژوهش و فناوری

۳-۵. حضور عضو هیأت علمی در واحد عملیاتی تمام‌وقت (۵ روز کاری در هفته) یا پاره‌وقت (حداقل ۲ روز کاری در هفته) است.

۳-۶. گزارش پایان دوره باید به تأیید واحد عملیاتی، گروه و دانشکده برسد و به معاونت پژوهشی دانشگاه اعلام شود.

۳-۷. گواهی‌نامه انجام دوره فرصت مطالعاتی صنعت و جامعه توسط معاونت پژوهشی دانشگاه صادر می‌شود.

تبصره ۱. در دوره‌های تمام‌وقت حضور عضو هیأت علمی در واحد عملیاتی تمام‌وقت است و در مشاوره و راهنمایی دانشجویان فعالیت می‌کند

و در دوره‌های پاره‌وقت، **واحد موظفی به نصف تقلیل** می‌یابد.

تبصره ۲. سهمیه اختصاصی هر گروه آموزشی جهت استفاده از این فرصت به میزان ۲۰٪ تعداد اعضای هیأت علمی آن گروه در سال تحصیلی

آموزشی می‌باشد. محدودیت ۲۰ درصدی شامل دوره تابستان نمی‌شود.

۳-۸. لازم است زمان درخواست عضو هیأت علمی جهت گذراندن دوره فرصت مطالعاتی به شورای گروه حداقل یک ماه قبل از **زمان شروع**

فرصت مطالعاتی در واحد عملیاتی باشد. در غیر این صورت شروع فرصت مطالعاتی اعضای هیأت علمی در شورای پژوهش و فناوری مورد تأیید

قرار نمی‌گیرد.

۳-۹: مؤسسه حقوق و مزایای عضو هیأت علمی را مطابق حکم استخدامی وی پرداخت می‌کند.

ماده ۴. ضوابط و شرایط متقاضی

۴-۱. رشته و تخصص عضو هیأت علمی با نیازهای واحد عملیاتی بایستی مرتبط باشد.

۴-۲. متقاضی فرصت مطالعاتی می‌بایست در دو سال گذشته رکود علمی نداشته باشد.

۴-۳. عضو هیأت علمی در دوره فرصت مطالعاتی مجاز به اشتغال در سازمان دیگری نیست.

۴-۴. عضو هیأت علمی موظف است برنامه حضور خود را به واحد عملیاتی اعلام کند.

۴-۵. طبق قرارداد، عضو هیأت علمی موظف است ضمن رعایت ضوابط و مقررات واحد عملیاتی در پایان دوره فرصت مطالعاتی حساب خود را با واحد عملیاتی تسویه کرده و دستاوردهای آن را به همراه راهکارها و پیشنهادهای اصلاحی برای بهبود امور و موضوعات مهم پژوهشی بر اساس ماده ۷ شیوه‌نامه حاضر گزارش دهد.

۴-۶. دوره فرصت مطالعاتی جامعه و صنعت برای اعضای هیأت علمی به شرح ذیل الزامی می‌باشد:

بر اساس تبصره ۲ ماده ۴ شیوه‌نامه فرصت مطالعاتی مصوب وزارت عتف و بند «د» ماده ۱۲ و ۱۴ آیین‌نامه استخدامی، برای تبدیل وضعیت اعضای هیأت علمی که از ابتدای سال ۱۳۹۸ دوره پیمانی یا رسمی آزمایشی را آغاز می‌کنند، گذراندن فرصت مطالعاتی در جامعه و صنعت الزامی است.

۴-۷- برای اعضای هیأت علمی پیمانی، مدت فرصت مطالعاتی اساتید در جامعه و صنعت ۶ ماه به صورت تمام وقت و یا یک سال به صورت پاره وقت و برای اعضای هیأت علمی رسمی آزمایشی ۳ ماه به صورت تمام وقت و یا شش ماه به صورت پاره وقت می‌باشد. همچنین تعداد دوره‌های الزامی فرصت مطالعاتی در صنعت برای اساتید براساس سال و وضعیت استخدامی اساتید در جدول ذیل آورده شده است.

سال	وضعیت استخدامی عضو هیأت علمی	تعداد دوره‌های الزامی فرصت مطالعاتی
سال ۹۷ و سال‌های ماقبل	شروع دوره پیمانی	در دوره رسمی آزمایشی ۶ ماه پاره وقت یا ۳ ماه تمام وقت
	شروع دوره رسمی آزمایشی	الزامی ندارد
سال ۹۸ و بعد از	شروع دوره پیمانی	۱۲ ماه پاره وقت یا ۶ ماه تمام وقت
	شروع دوره رسمی آزمایشی	۶ ماه پاره وقت یا ۳ ماه تمام وقت

تبصره ۳. برای استفاده مجدد از فرصت مطالعاتی (بجز فرصت‌های مطالعاتی الزامی در دوره‌های پیمانی و رسمی آزمایشی) می‌بایست حداقل ۵ برابر زمان دوره فرصت مطالعاتی قبلی از اتمام آن دوره گذشته باشد. مدت استفاده از مرخصی بدون حقوق نیز به این مدت اضافه می‌شود.

ماده ۵. شرایط جایگزین فرصت مطالعاتی در جامعه و صنعت

در موارد ذیل که عضو هیأت علمی از تجربه کافی در صنعت یا جامعه برخوردار است شخص از انجام فرصت مطالعاتی الزامی معاف و از مزایای اجرای آن بهره‌مند می‌شود. با تصویب شورای دانشکده، شورای پژوهش و فناوری دانشگاه و هیأت رئیسه دانشگاه، هر یک از موارد ذیل می‌تواند جایگزین تمام یا بخشی از فرصت مطالعاتی اساتید در جامعه و صنعت باشد به شرطی که قبل از اقدام هیأت علمی، مجوزهای مربوطه از شوراهای فوق اخذ گردد. در مواردی که عضو هیأت علمی از تجربه کافی در صنعت یا جامعه برخوردار است و یا در رشته‌هایی که امکان فرصت مطالعاتی فراهم نباشد، فعالیت جایگزین به پیشنهاد دانشکده و تصویب شورای پژوهشی دانشگاه تعیین و اجرا می‌شود. مواردی همچون اجرای قراردادهای ارتباط با جامعه و صنعت، انجام همکاری‌های تخصصی مرتبط در وزارتخانه‌ها، دستگاه‌های اجرایی و بخش خصوصی،

فعالیت‌های اجتماعی مرتبط و موارد مشابه می‌توانند ملاک تعیین تجربه کافی عضو هیأت علمی در نظر گرفته شود. فعالیت جایگزین باید در راستای افزایش تعامل با جامعه یا صنعت بوده و بتواند در هدفمند شدن فعالیت‌های علمی و پژوهشی عضو هیأت علمی مؤثر باشد.

الف) در مواردی که عضو هیأت علمی به‌عنوان مجری قرارداد ارتباط با صنعت و جامعه باشد، مطابق رابطه ذیل، تمام و یا بخشی از دوره فرصت مطالعاتی در صنعت و جامعه کسر خواهد شد:

$$\text{کسر ماه برای دوره فرصت مطالعاتی تمام وقت} = K \sum \left(\frac{8 \times \text{مبلغ طرح}}{\text{سقف معاملات مقیاس کوچک در سال انعقاد قرارداد}} \right)$$

$$\text{کسر ماه برای دوره فرصت مطالعاتی پاره وقت} = K \sum \left(\frac{16 \times \text{مبلغ طرح}}{\text{سقف معاملات مقیاس کوچک در سال انعقاد قرارداد}} \right)$$

* ضریب K برای رشته‌های علوم انسانی ۱.۲ و برای سایر رشته‌ها ۱ می‌باشد.

تبصره ۴. حد نصاب معاملات در سال‌های اخیر

ردیف	سال	سقف معاملات مقیاس کوچک (میلیون تومان)	سقف معاملات مقیاس متوسط (میلیون تومان)
۱	۱۴۰۰	۶۵	۶۵۰
۲	۱۴۰۱	۱۰۰	۱۰۰۰
۳	۱۴۰۲	۱۴۵	۱۴۵۰
۴	۱۴۰۳	۲۱۰	۲۱۰۰
۵	۱۴۰۴	۲۸۵	۲۸۵۰

ب) تولید محصول دانش‌بنیان که حداقل ۲۵ درصد سهم شرکت متعلق به عضو هیأت علمی باشد، به‌علاوه باید عضو هیأت علمی مشارکت مؤثر در تدوین دانش فنی کالای دانش‌بنیان داشته باشد که این موضوع باید با نامه تأییدیه شرکت و تأیید شورای دانشکده و شورای پژوهش و فناوری دانشگاه همراه باشد. در این صورت معادل سه ماه تمام‌وقت از مدت زمان الزامی فرصت مطالعاتی کسر می‌گردد.

ج) انجام پایان‌نامه‌های تحصیلات تکمیلی در واحد عملیاتی که منجر به عقد قرارداد شود: به ازای هر دانشجوی کارشناسی ارشد معادل سه ماه و دانشجوی دکتری معادل شش ماه از فرصت مطالعاتی تمام‌وقت کسر می‌گردد. در این مورد، گواهی حسن انجام کار از کارفرما و صورت‌جلسه دفاعیه که به تأیید دانشکده رسیده باشد، لازم است.

د) در مواردی که عضو هیأت علمی در کمیته تحقیقات ادارات و سازمان‌ها عضویت داشته و در جلسات مرتبط با تخصص عضو هیأت علمی (حداقل ۶ جلسه در سال) با دریافت مجوز قبلی از دانشگاه حضور داشته باشند، فرصت مطالعاتی آنان به ازای هر دو جلسه معادل ۱ ماه پاره‌وقت کسر خواهد شد.

ه) در مواردی که عضو هیأت علمی در شرکت فناوری مرکز رشد فعال بوده و حداقل ۲۵ درصد از سهام شرکت متعلق به وی باشد، مطابق رابطه ذیل، تمام یا بخشی از دوره فرصت مطالعاتی در صنعت و جامعه کسر خواهد شد:

$$\text{کسر ماه برای دوره فرصت مطالعاتی تمام وقت} = \sum \left(\frac{4 \times \text{مبلغ فروش دانش فنی و یا محصول}}{\text{سقف معاملات مقیاس کوچک در سال انعقاد قرارداد}} \right)$$

$$\left(\frac{8 \times \text{مبلغ فروش دانش فنی و یا محصول}}{\text{سقف معاملات مقیاس کوچک در سال انعقاد قرارداد}} \right) = \text{کسر ماه برای دوره فرصت مطالعاتی پاره وقت}$$

ماده ۶. الزامات واحد عملیاتی

۶-۱. واحد عملیاتی موظف است در طول فرصت مطالعاتی، امکانات و تسهیلات مورد توافق درج شده در برنامه پژوهشی عضو هیأت علمی را به صورت رسمی تأیید و تأمین کند.

۶-۲. واحد عملیاتی بر اساس مقررات داخلی خود می تواند به عضو هیأت علمی از طریق عقد قرارداد پژوهشی با مؤسسه، حق تحقیق پرداخت نماید و مؤسسه از این نوع قراردادها بالاسری کسر نمی کند.

۶-۳. واحد عملیاتی می تواند عضو هیأت علمی را به منظور نشر نتایج تحقیقات یا دریافت اطلاعات نوین فناورانه، به سمینارها و کنگره های علمی بین المللی اعزام کند؛ مقالات با توافق واحد عملیاتی چاپ می شود. در خصوص مالکیت فکری نتایج حاصل از پژوهش ها در طی این دوره، براساس توافق طرفین خواهد بود.

ماده ۷. گزارش فرصت مطالعاتی

۷-۱. گزارش های فرصت مطالعاتی باید توسط واحد عملیاتی، گروه آموزشی، دانشکده و مدیریت امور فناوری دانشگاه بررسی و ارزیابی شود. مواردی همچون انجام کار شاخص در طول فرصت، برداشت های فنی و زمینه های همکاری و عقد قراردادهای بعدی به همراه افراد کلیدی در واحد عملیاتی مربوطه، طراحی دوره های آموزشی تخصصی کوتاه مدت با همکاری واحد عملیاتی، چاپ مقاله یا ثبت اختراع مرتبط با موضوع صنعت، توصیه برای بهبود وضعیت مدیریت امور فنی و منابع انسانی و پیشنهاد اجرای طرح های پژوهشی از جمله معیارهایی است که جزئیات آن را بررسی و درباره آن اعلام نظر خواهد کرد.

۷-۲. در صورت عدم تأیید گزارش، متقاضی حداکثر ۳ ماه فرصت دارد گزارش جایگزین را ارائه دهد. مقبول نبودن گزارش پس از فرصت ۳ ماهه منجر به رد شدن دوره و محرومیت از فرصت مطالعاتی بعدی تا ۶ ماه خواهد شد. پس از طی زمان محرومیت، متقاضی مجاز به ارائه درخواست برای حضور در واحد عملیاتی دیگر می باشد. عدم تأیید گزارش فرصت مطالعاتی دوم منجر به محرومیت عضو هیأت علمی از درخواست مجدد برای گذراندن فرصت مطالعاتی در جامعه و صنعت خواهد شد. **تبدیل وضعیت اعضای هیأت علمی** که از ابتدای سال ۱۳۹۸ دوره پیمانی یا رسمی آزمایشی را آغاز می کنند منوط به گذراندن موفق فرصت مطالعاتی در جامعه و صنعت است.

۷-۳. عضو هیأت علمی بعد از اتمام فرصت مطالعاتی و دریافت نامه تأییدیه شورای پژوهش و فناوری، بایستی مدارک و مستندات اجرای طرح را در سامانه ساجد وزارت عتف بارگذاری نموده، مراتب را به مدیریت امور فناوری اطلاع دهد. اخذ تأییدیه سامانه ساجد وزارت عتف، جهت طی مراحل تبدیل وضعیت عضو هیأت علمی الزامی است.

این دستورالعمل در ۷ ماده و ۴ تبصره در جلسه مورخه ۱۴۰۵/۰۲/۱۵ شورای پژوهش و فناوری دانشگاه و در تاریخ ۱۴۰۵/۰۲/۲۱ هیأت رئیسه دانشگاه تصویب و از تاریخ تصویب در هیأت رئیسه لازم الاجرا می باشد. از تاریخ تصویب، تمامی مصوبات قبلی شورای پژوهش و فناوری در مورد دستورالعمل اجرایی فرصت مطالعاتی در جامعه و صنعت اعضای هیأت علمی دانشگاه بلا اثر بوده و فقط بندهای این شیوه نامه ملاک عمل می باشد.